

۱۲۹۶۴۴۳

به نام خداوند جان و خرد

پیام های از

اشور زنت

www.ketab.ir

وستا. فارسی. یسنا. گاهان
پیام‌هایی از اشو زرتشت/ نگارش احمد نور:
تهران: آرتامیس، ۱۳۹۲

۹۷۸-۶۰۰-۹۱/۸۲-۲ ۹

۱۵۹ ص

موضوع: ۱- اوستا. یسنا. گاهان. ترجمه شده به فارسی
۲- شعر اوستایی--ترجمه شده به فارسی

۲۹۵/۸۲

PIR۴۷۳/۱۳۹۳

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۱۱۹۱۱۰۷

انتشارات آرتامیس

همکاری: انتشارات پژواک فرزانه

مهاجر از اشو زرتشت

ترجمه: احمد نوری

ویرستار: فرانک دوانلو

چاپ نخست: ۳۹۶ شابک: ۳۰۰

چاپ: دوستان بها: ۱۰۰۰ تومان

شابک: ۹-۲-۹۱۸۵۴-۶۰۰-۹۷۸

حق چاپ محفوظ است

تلفاکس: ۶۰۷۵۸۵۳۷-۵۶۳۴۵۱۹۳

بیش گفتار

ادبیات، دانش، فرهنگ را آئین مردمان به یک شب و روز پدید نیامده؛ دوره‌های تجربی و سپس عالی و فرهنگی بسیاری از تاریخ بشر گذشته تا این که نام‌ها، واژه‌ها و ادبیات در سبب اندیشه و بینش آدمیان به وجود آمده است. گویش، ادبیات و بینش بر اساس باورها و برداشت‌های هر قوم نسبت به آفرینش، شناخت خویش، هستی و در نهایت آفریدگار جهان ساخته و پرداخته شده است. بدین مفهوم [

که جوامع بشری در پی تجربیاتی که در زندگی خود از رویدادهای طبیعی و دگرگونی‌های آفرینش فراگرفتند بینش و باورشان نیز شکل گرفته و بر پایه پیدایش باور، بینش و شناخت هستی‌اندیشه‌ها و دانش و ادب و فرهنگ پدید آمده‌اند. پس با نگاهی به فرهنگ، ادب و باورها و رسوم سرزمینی می‌توانیم دریابیم که چه فراز و نشیب‌ها و چه تجربیاتی نسبت به انسان‌ها و پیرامون زندگی، موقعیت تاریخی و جغرافیایی سرزمین خود دریافته‌اند.

فرهنگ و جامعه ایرانی از دیرباز نیز به دور از این روش نبوده و نیست با توجه به این که ادبیات و فرهنگ ایران زمین ریشه در ژرفای تاریخ کهن بشر دارد می‌توان پی برد که پیشینه‌ی اندیشه، دانش و ادب در بین ایرانیان بسیار زودتر و گسترده‌تر از دیگر جوامع شکل و معنی گرفته است. مهم‌تر این که بسیاری از دیدگاه‌ها و باورها به آفرینش، هستی، به وجود آمدن انسان و نقش آن در ساختار آفرینش در بین ایرانیان رساتر و زودتر از دیگر مردمان پدید آمده است با توجه به این

که انسان موجودی گویا [ناطق] و اندیشمند است در دوران نخستین شکل‌گیری دانش و ادب، باورها، دانش، تجربیات و آموزش‌های شاهانه ریشه به سینه در بین مردمان رایج بود تا این که دبیره‌نویسی [النبأ]، نگارش و دیوان [کتابت] پدید آمد؛ به درستی می‌توان گفت در دورانی که ادبیات، گویشی [شفاهی] بین جوامع بشری وجود داشت، بسیاری از گفته‌ها، پندها و آموزش‌های وابسته به دانش و باورها با گذر زمان دگرگونی می‌یافت و بر اساس پیشرفت دانش، بینش و ادب مردم سامان پیدا می‌نمود. بنابراین آنچه امروزه نیز در ادبیات نوشتاری [کتبی] نیز این مهم هم دیده می‌شود!

امروزه در بسیاری از نوشته‌ها و گفتارها می‌بینیم که ریشه‌های ادبی بسیار کهنی در بین کتاب‌های ادبی از دوران باستان بر جای مانده، همان‌گونه که دانش پزشکی و ریاضی وابسته به ریاضه‌ها و دانش‌های پیشین و کهن است. ادبیات هم نیز دور از این مهم نیست. ادبیات بیانگر ادب، پند و اندرز، اخلاق و به ویژه جهان‌بینی و آیین است؛

به خوبی می‌دانیم که جان‌مایه‌های آیینی، اخلاقی و دین‌باوری هنگامی که در نوشته و گفتار و ادبیات جای می‌گیرند ارزش و کرانه‌ی جاودانگی به آن می‌بخشند. اگر امروزه پس از گذشت سده‌ها و هزاره‌ها به نسی متون کهن را جاودان و با ارزش می‌یابیم و با آن ارتباط برقرار می‌نماییم از این روست که ارزش‌های اخلاقی، ادبی و دانشی آن هم‌چنان پابرجا مانده و با روان و اندیشه‌ی زندگی آیندگان، آمیخته شده است. راز ماندگاری جاودانی ادبیات از آن سبب است که این گونه گفتارها و نوشته‌ها از روی آگاهی، دانش، ایمان و باور راستین از سوی پدیدآورنده‌ی آن نگاشته شده است و این گونه ادبیات در راستای هنجار [نظام] آفرینش و پیشبرد بشر است. ادبیات و هنر، زمانی که در راستای هنجار هستی‌آفرینش پدید آیند چون آفرینش، جاودان می‌شوند. پس ادبیات، گفتار و اندیشه‌ی جاودان و پابرجاست که یاور هنجار هستی و آفرینش هم‌چنین در اندیشه‌ی پیشبرد، پیشرفت فرهنگ، ادب و منش انسان‌ها باشد.

خوشبختانه از آغاز پیدایش و شکل‌گیری ادبیات و نوشتار و دبیره
[الفب] در ایران و فرهنگ ایرانی این ویژگی که فرهنگ ادبیاتی در
رأسی بنجار و نظام آفرینش و بالندگی و رسایی انسان‌ها باشد وجود
داشته و دارد. از این روست که از دیرباز در هر دوره تاریخی ایرانیان
دارای ادبیات و دبیره همان دوره هستند، که در نوع خود کامل‌ترین و
رساترین است. به سرنه‌ای که بسیاری از ادیبان و بزرگان ادب و سخن
و اندیشه در چهار بنحویت در زمینه‌ی اخلاق و عرفان [جهان‌بینی و
جهان‌شناسی] از ادبیات ایران نشتر گرفته‌اند. اگر به‌خوبی و با پژوهش و
بینش درست بنگریم از دیرباز حتی بزرگان آیین‌ها و دین‌های جهان و
حتی پیامبران و رهبران بی‌تأثیر از اندیشه و فرهنگ ایرانی نبوده‌اند و در
آموزش‌ها و گفتار خودشان از آن بهره‌جستند هر چند گاهی دیده
می‌شود که برخی از گفته‌ها و نوشته‌ها و اندیشه‌ی بزرگان ایران به نام
دیگران به ثبت رسیده و نوشته و خوانده می‌شود!

در این راستا گات‌ها [سروده‌های] اشو زرتشت یگانه پیام‌آور و آموزگار اخلاق و دانش انسانی در تاریخ ادبیات ایران از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. به گونه‌ای که سرودهای و پیام‌ها و نوشته‌های پسر زرتشت برگرفته و یا هماهنگ و هم‌خوان با گات‌ها [سروده‌ی] زرتشت نگاشته شده‌اند. هر چند پس از زرتشت سروده‌ها و ادبیات ایرانی جان‌مایه و تمثیلی دیگری یافت، اما ریشه گات‌هایی و آموزش‌های زرتشت هم‌پایان در بسیاری از ادبیات ایران به‌ویژه در زمینه عرفان و جهان‌بینی اخلاقی ماندگار شده است.

یشت‌ها و یسنا [بخش‌ها] از اوستا نگاشته شده پس از گات‌ها گزارش سنگ‌نوشته‌های دوره هخامنشی - متون پهلوی دوره اشکانی و ساسانی و هم‌چنین سروده‌ها و اشعار گنجانده ایرانی پس از دوره ساسانی [فارسی میانه] هم‌چنان جان‌مایه‌ای از گات‌های اشو زرتشت دارند که به گونه‌های مختلف و با زبان و دیدگاه‌های متغیر آموزش‌های گات‌هایی را دربرداشته‌اند. به‌ویژه که این متون ادبی در سرینش و باور

اخلاقی و آیینی را دارا باشد و جان‌مایه‌ای از هستی‌شناسی [عرفان] را دربرگیرند. به‌طور یقین ادبیات ایران به‌ویژه پس از دوره‌ی ساسانی تحت تأثیر عامل سامی و یونانی و دیگر اقوام قرار گرفته، اما جالب‌تر این که در بسیاری از ادبیات و آموزه‌های دیگر ملل نیز ما رد پای آموزش‌های گات‌هایی را می‌بینیم. هر چند بسیاری از جاعلان و دروغ‌نویسان تاریخ ادبیات بسیاری از سخنان و آموزش‌های نغز اخلاقی و آیینی را به‌نام دیگران ثبت و ضبط کرده، نام گات‌ها و آموزش‌های اشو زرتشت را در پس پرده دروغ و ابهام خود گم‌ام‌گاه داشته‌اند!

نوشته‌ای که اکنون در دسترس پژوهندگان و پژوهندگان است، برگرفته از سرودهای [گات‌های] اشو زرتشت است. از آنجا که بندهای گات‌ها بلند و سنگین است از این رو بندهای برگزیده شده، کوتاه آورده شده است. هم‌چنین کوشش شده تا برگردن کوتاه متن‌ها جان‌مایه و ارزش آموزش‌ها، گفتار و پیام زرتشت را شسته باشد و رسایی گزارش‌های گات‌ها از بین رفته و یا نامفهوم نباشد.

بررسی واژه‌ی گات‌ها شاید این دیدگاه را بیش‌تر برای ما روشن
بدارد. گات‌ها به مفهوم و چم سروده‌ها و آهنگ است. [گات: سرود]
این واژه [گات] در دستگاه موسیقی ایرانی مانند سه گاه و پنج گاه بر
جای مشابه است. گات را می‌توان به مفهوم ذات راستی و اشا [قانون
هم‌چا، مستر] که پروردگار [اهورامزدا] است، دانست. چرا که گات‌ها
آموزش‌ها و به‌ام‌زرتشت در راستای رسیدن به کمال راستی و پاکی و
دانش الهی است و رستختی و تکامل اخلاقی و منش مردمان را در پی
دارد. با این نگرش، گات گفت که واژه گاد GOD در زبان انگلیسی به
معنی خدا و GOOD به معنی خوب برگرفته از واژه گات GAT است.
امروزه ما ایرانیان عادت کرده‌ایم که سخنان و ادبیات و آموزش‌های
زندگی بیگانگان را بخوانیم و فرا بگیریم. توبه بچ دهیم؛ بدون این که از
فرهنگ و ادبیات و آیین و سخنان بزرگان فارسی و ادب خود آگاهی
داشته باشیم! با این دیدگاه برآنیم تا در این - مختصر - سخن کوتاه با
بهره‌گیری از متن اصلی گات‌ها [سروده‌های جاوید] اسو: رتشت

سخنان و آموزش‌های این آموزگار و پیامبر راستین را برخوانیم و بدانیم که چرا ایرانیان بسیار کهن‌تر و دورتر از دیگر ملل و اقوام و مکاتب به زندگی، معرفت و خودشناسی و آفرینش ارزش قایل می‌شدند و راستی و ادب را بیش از دیگران فراگرفته و به دیگران آموخته‌اند آنچه به گاهی امروز برای ما ایرانیان درباره‌ی روش زندگی و معرفت و منش پیامبر، از بیگانگان آموخته می‌شود گوشه‌ای از دریای بی‌کران ادب را این خودمان است که سده‌ها و هزاره‌های دورتر از شکل‌گیری تمدن جهانی پیامبر آریایی و بزرگان ادب و فرهنگ ایرانیان به یادگار گذاشته‌اند. باشد که با اندیشه و بینش درست و راستین به آموزش‌های فرهنگی و تاریخی سرزمین‌مان پی برده و راه‌گشای راه راستی و از بین برنده‌ی دروغ و کژی و اهریمنان باشیم.

پژوهشگر ایران‌شناسی

احمد نوری

[آریاچهر]